

Bruksela, 28 maja 2021 r.
(OR. en)

9050/21

LIMITE

JUSTCIV 92
ECOFIN 471
EJUSTICE 56
COMPET 388
CODEC 747
IA 98

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0044(COD)

NOTA

Od: Prezydencja
Do: Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada

Nr dok. Kom.: 7222/18 + ADD 1 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 + ADD 2 REV 2 + ADD 3

Dotyczy: Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady
w sprawie prawa właściwego dla skutków przelewu wierzytelności wobec
osób trzecich
– Podejście ogólne

I. WPROWADZENIE

1. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prawa właściwego dla skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich¹ („proponowane rozporządzenie”) został przedstawiony przez Komisję 12 marca 2018 r. w ramach planu działania na rzecz tworzenia unii rynków kapitałowych.
2. Wniosek oparty jest na art. 81 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i podlega zwykłej procedurze ustawodawczej.

¹ 7222/18.

3. Zgodnie z celami planu działania na rzecz tworzenia unii rynków kapitałowych proponowane rozporządzenie ma na celu promowanie inwestycji transgranicznych w UE, co z kolei ma ułatwić firmom, w tym MŚP, oraz konsumentom dostęp do finansowania. Celem szczegółowym proponowanego rozporządzenia jest przyczynienie się do zwiększenia liczby transakcji transgranicznych w obrocie wierzytelnościami poprzez zagwarantowanie pewności prawa dzięki przyjęciu jednolitych norm kolizyjnych na szczeblu unijnym, co umożliwi wyeliminowanie ryzyka prawnego i potencjalnych skutków systemowych oraz podejmowanie inwestycji transgranicznych, dostęp do tańszych kredytów i integrację rynkową.
4. 13 lutego 2019 r. Parlament Europejski przyjął stanowisko w pierwszym czytaniu², które zawierało 24 poprawki do wniosku Komisji.
5. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął opinię³ w sprawie wniosku 11 lipca 2018 r., a Europejski Bank Centralny wydał swoją opinię⁴ 18 lipca 2018 r.
6. Irlandia nie skorzystała z możliwości uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu zaproponowanego środka, przewidzianej w art. 3 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do od przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatów. Zgodnie z Protokołem nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonym do Traktatów, Dania nie uczestniczy w przyjęciu proponowanego środka.

² 6217/19.

³ 11427/18.

⁴ CON/2018/33.

II. GŁÓWNE ELEMENTY PAKIETU KOMPROMISOWEGO

7. Dyskusje podczas nieformalnej wideokonferencji ministrów sprawiedliwości, która odbyła się 4 czerwca 2020 r., dostarczyły cennych wskazówek politycznych dotyczących potwierdzenia zasady powszechnego stosowania, wyłączenia konfliktów pierwszeństwa w przypadku nowacji oraz niestosowania proponowanego rozporządzenia z mocą wsteczną. Przedłożono Radzie trzy sprawozdania z postępu prac: w grudniu 2018 r.⁵, czerwcu 2019 r.⁶ i grudniu 2020 r.⁷
8. Korzystając z prac wcześniejszych prezydencji, prezydencja portugalska włączyła przedmiotowe dossier do swoich priorytetów legislacyjnych. W związku z tym Grupa Robocza ds. Prawa Cywilnego (przelew wierzytelności) kontynuowała swoje prace nad proponowanym rozporządzeniem w intensywnym tempie. W świetle znacznych postępów poczynionych w ramach dyskusji Grupy Roboczej ds. Prawa Cywilnego (przelew wierzytelności) prezydencja jest zdania, że możliwe jest wypracowanie podejścia ogólnego w sprawie tego tekstu.

A. Zakres stosowania rozporządzenia

9. Nie istnieją obecnie normy kolizyjne regulujące skutki przelewu wierzytelności wobec osób trzecich na szczeblu UE, a normy kolizyjne w tym zakresie ustanowione na szczeblu państw członkowskich (o ile w ogóle istnieją) różnią się od siebie. W przypadku transgranicznych przelewów wierzytelności niespójność krajowych norm kolizyjnych prowadzi do braku pewności prawa co do tego, które prawo ma zastosowanie do skutków przelewu wobec osób trzecich.

⁵ 14498/18.

⁶ 9562/19.

⁷ 13122/20.

10. Celem proponowanego rozporządzenia jest zagwarantowanie pewności prawa poprzez ustanowienie wspólnych norm kolizyjnych, które będą wskazywać prawo krajowe mające zastosowanie do skutków transgranicznych przelewów wierzytelności i subrogacji umownej wobec osób trzecich w sprawach cywilnych i handlowych.
11. Rozporządzenie dotyczy skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich, w przypadku gdy wierzytelności te są aktywami w formie niematerialnej. Oznacza to, że niektóre kwestie nie są objęte zakresem rozporządzenia, ponieważ nie odnoszą się do przelewu wierzytelności w formie niematerialnej. Po wyczerpujących dyskusjach technicznych grupa robocza uznała jednak, że należy doprecyzować, iż takie kwestie nie są objęte rozporządzeniem. Są to następujące kwestie:
- przenoszenie instrumentów finansowych, w tym papierów wartościowych i instrumentów pochodnych;
 - przenoszenie kryptoaktywów; oraz
 - przelew wierzytelności w przypadku gdy wierzytelności nie mają formy niematerialnej, ale są inkorporowane w certyfikacie lub przedstawione w formie zapisu księgowego.
12. W szczególności, do celów jasności i spójności z innymi aktami prawnymi UE, grupa robocza uzgodniła, by wyraźnie wskazać, że skutki przeniesienia instrumentów finansowych wobec osób trzecich, w tym w drodze zabezpieczenia, ustanowienia zastawu lub innych praw do zabezpieczenia na takich instrumentach finansowych, nie są objęte rozporządzeniem. W związku z tym rozporządzenie nie reguluje przenoszenia instrumentów finansowych (takich jak zbywalne papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i jednostki uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania), bez względu na to, czy instrumenty te są emitowane za pomocą technologii rozproszonego rejestru i czy przeniesienie takie jest dokonywane w drodze: (i) fizycznego dostarczenia certyfikatu, (ii) zapisu księgowego w rejestrze, na koncie lub scentralizowanym systemie depozytów lub (iii) przelewu wierzytelności (takich jak np. prawo do żądania dostarczenia tych instrumentów przez kolejnego pośrednika w łańcuchu pośredników). Proponowane rozporządzenie nie powinno również mieć zastosowania do skutków przeniesienia kryptoaktywów wobec osób trzecich, bez względu na to, czy dane kryptoaktywa kwalifikują się jako instrumenty finansowe, w tym w drodze zabezpieczenia, ustanowienia zastawu lub innych praw do zabezpieczenia na takich kryptoaktywach.

13. Ponieważ instrumenty pochodne są instrumentami finansowymi, a także umowami, a proponowane rozporządzenie nie obejmuje przenoszenia instrumentów finansowych lub umów bądź nowacji, grupa robocza uzgodniła, aby doprecyzować w motywie, że rozporządzenie nie reguluje skutków przeniesienia instrumentów pochodnych wobec osób trzecich.
14. Grupa robocza uzgodniła również doprecyzowanie, że rozporządzenie nie obejmuje przelewu wierzytelności, w przypadku gdy wierzytelności nie mają formy niematerialnej, ale są inkorporowane w certyfikacie lub przedstawione w formie zapisu księgowego.
15. Przez wzgląd na spójność z prawem właściwym dla papierów wartościowych oraz z uwagi na istnienie różnych praktyk w państwach członkowskich grupa robocza ostatecznie uzgodniła, by wyłączyć z zakresu stosowania rozporządzenia przelew wierzytelności wynikających ze zbywalnych papierów wartościowych, instrumentów rynku pieniężnego lub jednostek uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania, nawet wtedy, gdy wierzytelności te są przenoszone w formie niematerialnej.
16. Aby dostosować proponowane rozporządzenie do przyszłych zmian technologicznych, grupa robocza rozważyła kwestię włączenia wierzytelności wynikających z kryptoaktywów⁸ i pieniądza elektronicznego. Jako akt prawny neutralny pod względem technologicznym, proponowane rozporządzenie powinno obejmować wierzytelności z tytułu aktywów niezależnie od technologii wykorzystywanej do ich emisji, przenoszenia lub przechowywania, a zatem także wierzytelności wynikające z kryptoaktywów niebędących instrumentami finansowymi. Aby uniknąć problemów związanych z ustaleniem, czy dane kryptoaktywa kwalifikują się jako instrument finansowy, czy stanowią inny rodzaj kryptoaktywów, niniejsze rozporządzenie powinno obejmować wierzytelności z tytułu wszystkich kryptoaktywów, z wyjątkiem wierzytelności wynikających z kryptoaktywów, które kwalifikują się jako zbywalne papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego lub jednostki uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania.

⁸ Kryptoaktywa są zdefiniowane w proponowanym rozporządzeniu poprzez odniesienie do definicji, która zostanie wprowadzona do unijnego dorobku prawnego przyszłym rozporządzeniem w sprawie rynków kryptoaktywów (MiCA).

17. Z uwagi na zasadnicze różnice między cechami systemów prawnych niektórych państw członkowskich, w szczególności pod względem związku między wierzytelnością a prawem do zabezpieczenia, oraz rolę rejestrów publicznych, grupa robocza uzgodniła wyłączenie skutków wobec osób trzecich przenoszenia praw do zabezpieczenia, w szczególności praw do zabezpieczenia na majątku nieruchomym lub majątku ruchomym podlegającym rejestracji w ustanowionym prawem rejestrze publicznym, w tym wszelkich wymogów dotyczących formy lub rejestracji do celów skuteczności przeniesienia praw do zabezpieczenia oraz skutków spełnienia lub niespełnienia takich wymogów do celów rozstrzygania konfliktów pierwszeństwa względem zabezpieczonych wierzytelności.
18. A zatem, w sytuacjach, gdy prawo do zabezpieczenia jest związane z zabezpieczaną przez nie wierzytelnością w taki sposób, że na mocy prawa państwa, w którym zlokalizowany jest majątek nieruchomy lub na odpowiedzialność którego prowadzony jest rejestr, do tego, by nabywca mógł nabyć tytuł prawny do samej wierzytelności, konieczne jest spełnienie niektórych wymogów dotyczących formy lub rejestracji do celów skuteczności przeniesienia prawa do zabezpieczenia, rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do skutków spełnienia lub niespełnienia jakichkolwiek wymogów dotyczących formy lub rejestracji do celów skuteczności przeniesienia prawa do zabezpieczenia w przypadku rozstrzygania konfliktów pierwszeństwa względem zabezpieczonej wierzytelności.
19. W rozwiązaniu kompromisowym zwrócono uwagę na skutki, jakie mogą wynikać z silnych systemów rejestracji, podkreślając ich znaczenie, lecz nie narzucając przy tym stosowania *lex registrationis* do wszystkich sytuacji.

B. Prawo właściwe

20. Grupa robocza przeprowadziła długie dyskusje techniczne na temat tego, czy zasadne jest wskazanie prawa miejsca zwykłego pobytu zbywcy jako prawa, które należy co do zasady stosować do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich. Zgodnie z tym, co przewidziano we wniosku Komisji, prawo miejsca zwykłego pobytu zbywcy uzyskało większe poparcie niż prawo właściwe dla przenoszonej wierzytelności, gdyż zapewni ono większą przewidywalność dla osób trzecich. Prawo miejsca zwykłego pobytu zbywcy uznano za odpowiednie dla przelewów pakietu wierzytelności podlegających różnym prawom i wierzytelności przyszłych oraz za zgodne z rozporządzeniem (UE) 2015/848 (rozporządzenie w sprawie postępowania upadłościowego).

21. Zaznaczono jednak, że dla sprawnego funkcjonowania rynków finansowych istotne będzie ustanowienie odpowiednich wyjątków. Stwierdzono, że w przypadku niektórych przelewów określonych w art. 4 ust. 2 tekstu kompromisowego, takich jak przelew wierzytelności gotówkowych, wierzytelności na rynkach finansowych i wierzytelności kredytowych, prawo właściwe dla przenoszonej wierzytelności będzie właściwsze niż prawo miejsca zwykłego pobytu zbywcy.
22. Zgodnie z tym, co przewidziano we wniosku Komisji, w tekście kompromisowym zachowano wybór prawa między prawem zbywcy a prawem właściwym dla przenoszonej wierzytelności w przypadku sekurytyzacji. Elastyczność tę przewidziano po to, by nie zakłócać obecnych praktyk dużych podmiotów gospodarczych, a jednocześnie ułatwić rozszerzenie transgranicznego rynku sekurytyzacji na mniejsze podmioty.

C. Powszechne stosowanie

23. Zgodnie z tym, co zaproponowano we wniosku Komisji i co potwierdzili ministrowie sprawiedliwości 4 czerwca 2020 r., oraz zgodnie z innymi unijnymi instrumentami harmonizującymi normy kolizyjne, prawem krajowym wskazanym jako właściwe zgodnie z proponowanym rozporządzeniem może być prawo państwa członkowskiego lub prawo państwa trzeciego.

D. Stosunek do innych przepisów prawa UE

24. Proponowane rozporządzenie ma być instrumentem *horyzontalnym* wskazującym prawo właściwe dla skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich we wszystkich przypadkach, o ile inne, bardziej szczegółowe instrumenty prawa UE nie stanowią inaczej. Jego stosowanie nie powinno stanowić przeszkody w stosowaniu innych instrumentów UE wskazujących prawo właściwe dla skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich w *szczególnych obszarach*. W tym względzie art. 10 tekstu kompromisowego zawiera niewyczerpujący wykaz aktów prawnych UE, które mają pierwszeństwo przed nowym instrumentem.

III. WNIOSKI

25. Ostateczny tekst kompromisowy przedstawiony w załączniku należy uznać za pakiet odzwierciedlający delikatną równowagę między interesami i obawami różnych państw członkowskich. Jego celem jest ustanowienie wyważonego systemu, z uwzględnieniem interesów rynków finansowych i podstawowych cech porządków prawnych państw członkowskich.
26. W związku z powyższym Komitet Stałych Przedstawicieli jest proszony o:
- a) zatwierdzenie przedstawionego przez prezydencję pakietu kompromisowego w wersji zawartej w załączniku do niniejszej noty, oraz
 - b) zwrócenie się do Rady (ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych), by 7 i 8 czerwca 2021 r. zatwierdziła tekst w wersji zawartej w załączniku⁹ do niniejszej noty jako podejście ogólne stanowiące podstawę negocjacji z Parlamentem Europejskim.

⁹ Fragmenty dodane do wniosku Komisji (7222/18) oznaczono **pogrubieniem i podkreśleniem**, a fragmenty usunięte – symbolem [...].

[...]

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie prawa właściwego dla skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 81 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unia postawiła sobie za cel utrzymanie i rozwój przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. W celu stopniowego tworzenia takiej przestrzeni Unia ma przyjąć środki odnoszące się do współpracy sądowej w sprawach cywilnych mających skutki transgraniczne w zakresie niezbędnym do prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego.
- (2) Zgodnie z art. 81 Traktatu środki te mają obejmować środki, których celem jest zapewnienie zgodności norm mających zastosowanie w państwach członkowskich w przypadku kolizji przepisów.

¹ Dz.U. C z , s. .

- (3) [...] Prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego wymaga **pewności w zakresie prawa właściwego**, [...] aby zwiększyć przewidywalność wyników sporów, [...] a swobodny przepływ orzeczeń sądowych **wymaga**, [...] by normy kolizyjne w państwach członkowskich wskazywały to samo prawo krajowe jako prawo właściwe, bez względu na to, do sądu którego państwa członkowskiego wniesiono sprawę.
- (4) W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) nie **wskazano** [...] **prawa właściwego dla** [...] skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich. W art. 27 ust. 2 tego rozporządzenia zobowiązano jednak Komisję do przedłożenia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdania na temat kwestii skuteczności przelewu lub subrogacji wobec osób trzecich oraz kwestii pierwszeństwa przenoszonej wierzytelności przed prawami innych osób, przy czym sprawozdaniu temu powinien towarzyszyć, w razie potrzeby, wniosek dotyczący zmiany tego rozporządzenia i ocena wpływu przepisów, które mają być wprowadzone.
- (5) W dniu 18 lutego 2015 r. Komisja przyjęła zieloną księgę w sprawie tworzenia unii rynków kapitałowych², w której stwierdzono, że osiągnięcie większej pewności prawa w przypadkach transgranicznego przeniesienia roszczeń i hierarchizacja takich przeniesień, w szczególności w sytuacjach upadłości, jest ważnym aspektem rozwoju ogólnoeuropejskiego rynku sekurytyzacji i uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych, a także innych rodzajów działalności, takich jak faktoring.

² COM(2015) 63 final.

- (6) W dniu 30 września 2015 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie planu działania na rzecz tworzenia unii rynków kapitałowych³. W planie działania na rzecz tworzenia unii rynków kapitałowych stwierdzono, że różnice w krajowym traktowaniu skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich komplikują stosowanie tych instrumentów jako zabezpieczenia transgranicznego oraz że ta niepewność prawa uniemożliwia stosowanie istotnych z punktu widzenia gospodarki operacji finansowych takich jak sekurytyzacje. W planie działania na rzecz tworzenia unii rynków kapitałowych zapowiedziano, że Komisja zaproponuje jednolite przepisy zapewniające pewność prawa co do tego, które przepisy prawa krajowego należy stosować do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich.
- (7) W dniu 29 czerwca 2016 r. Komisja przyjęła sprawozdanie dotyczące zasadności art. 3 ust. 1 dyrektywy 2002/47/WE w sprawie uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych⁴ poświęcone kwestii tego, czy dyrektywa ta funkcjonuje skutecznie i efektywnie w odniesieniu do czynności formalnych niezbędnych do ustanowienia wierzytelności kredytowych jako zabezpieczenia. W sprawozdaniu stwierdzono, że zaproponowanie jednolitych przepisów dotyczących skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich stworzyłoby pewność prawa przy wskazywaniu, które przepisy prawa krajowego należy stosować do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich, co przyczyniłoby się do osiągnięcia większej pewności prawa w odniesieniu do zapewniania w kontekście transgranicznym zabezpieczenia w postaci wierzytelności kredytowych.
- (8) W dniu 29 września 2016 r. Komisja przyjęła sprawozdanie na temat kwestii skutków przelewu lub subrogacji wierzytelności dla osób trzecich oraz pierwszeństwa przenoszonej wierzytelności przed prawami innych osób. W sprawozdaniu stwierdzono, że jednolite normy kolizyjne regulujące skuteczność przelewów wierzytelności wobec osób trzecich oraz kwestie pierwszeństwa między nabywcami lub między nabywcami i innymi podmiotami mającymi równoległe uprawnienia zwiększyłyby pewność prawa oraz ograniczyłyby problemy praktyczne i koszty prawne wynikające z obecnej rozbieżności rozwiązań w państwach członkowskich.

³ COM(2015) 468 final.

⁴ COM(2016) 430 final.

- (9) Zakres przedmiotowy oraz przepisy niniejszego rozporządzenia powinny być spójne z rozporządzeniem (WE) nr 864/2007 dotyczącym prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych („Rzym II”)⁵, rozporządzeniem (WE) nr 593/2008 w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I)⁶, rozporządzeniem (UE) nr 1215/2012 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona)⁷ oraz rozporządzeniem (UE) 2015/848 w sprawie postępowania upadłościowego⁸. [...]
- (10) Niniejsze rozporządzenie wdraża plan działania na rzecz tworzenia unii rynków kapitałowych. Stanowi ono również spełnienie wymogu określonego w art. 27 ust. 2 rozporządzenia Rzym I, zgodnie z którym Komisja powinna opublikować sprawozdanie oraz, w razie potrzeby, wnioski dotyczące skuteczności przelewu wierzytelności wobec osób trzecich i kwestii pierwszeństwa praw nabywcy przed prawami innych osób.
- (11) Obecnie na szczeblu unijnym nie istnieją normy kolizyjne regulujące skutki przelewu wierzytelności [...] wobec osób trzecich. W **sytuacjach gdy** [...] normy kolizyjne w **tym zakresie** są ustanowione na szczeblu państw członkowskich, [...] **różnią się one od siebie** [...]. W przypadku transgranicznych przelewów wierzytelności niespójność krajowych norm kolizyjnych prowadzi do braku pewności prawa co do tego, które prawo ma zastosowanie do skutków przelewu wobec osób trzecich. Brak pewności prawa stwarza ryzyko prawne w przypadku transgranicznych przelewów wierzytelności, które nie występuje w przelewach krajowych, ponieważ zastosowanie mogą mieć różne przepisy krajowego prawa materialnego w zależności od państwa członkowskiego, którego sądy lub organy rozstrzygają spór o tytuł prawny do **przenoszonych** wierzytelności.

⁵ Rozporządzenie (WE) nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczące prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych („Rzym II”), Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 40–49.

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I), Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6–16.

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1–32.

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego, Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 19–72.

- (12) Jeżeli nabywcy nie są świadomi istnienia ryzyka prawnego lub ignorują je, mogą ponieść trudne do przewidzenia straty finansowe. Brak pewności co do tego, kto posiada tytuł prawny do wierzytelności przenoszonych transgranicznie, może zatem wyrzucić efekt domina, a także pogłębić i przedłużyć skutki kryzysu finansowego. Jeżeli nabywcy postanowią ograniczyć ryzyko prawne, zasięgając specjalistycznej porady prawnej, poniosą wyższe koszty transakcji, które nie są konieczne w przypadku przelewów krajowych. Jeżeli ryzyko prawne zniechęca nabywców, którzy w związku z czym unikają jego podejmowania, mogą oni zrezygnować z szans biznesowych, co z kolei może ograniczyć integrację rynkową.
- (13) Celem niniejszego rozporządzenia jest zagwarantowanie pewności prawa poprzez ustanowienie wspólnych norm kolizyjnych, które będą wskazywać prawo krajowe mające zastosowanie do skutków **transgranicznych** przelewów wierzytelności wobec osób trzecich.
- (14) Wierzytelność zapewnia wierzycielowi prawo do żądania zapłaty sumy pieniężnej lub spełnienia świadczenia **niepieniężnego** przez dłużnika. Przelew wierzytelności umożliwia wierzycielowi (zbywcy) przeniesienie na inną osobę (nabywcę) jego prawa do żądania od dłużnika spłaty długu. Prawo, któremu podlegają stosunki umowne między wierzycielem a dłużnikiem, między zbywcą a nabywcą oraz między nabywcą a dłużnikiem, wskazują normy kolizyjne ustanowione w rozporządzeniu Rzym I. **Normy kolizyjne ustanowione w art. 14 ust. 1 rozporządzenia Rzym I regulują stosunek umowny między zbywcą a nabywcą, a normy kolizyjne ustanowione w art. 14 ust. 2 rozporządzenia Rzym I regulują stosunek umowny między nabywcą a dłużnikiem**⁹.

⁹ [...]

- (15) Normy kolizyjne ustanowione w niniejszym rozporządzeniu powinny regulować skutki [...] przelewów wierzytelności **wobec osób trzecich** między wszystkimi stronami uczestniczącymi w przelewie [...], jak również w odniesieniu do osób trzecich (**takich jak wierzyciel zbywcy**), **bez uszczerbku dla praw i obowiązków dłużnika na mocy art. 14 ust. 2 rozporządzenia Rzym I** [...]
- (16) Wierzytelności, których dotyczy niniejsze rozporządzenie, **obejmują – choć nie są do nich ograniczone** – [...] należności z tytułu dostaw i usług, **wierzytelności kredytowe, gotówkę zdefiniowaną w dyrektywie 2002/47/WE, pieniądz elektroniczny zdefiniowany w dyrektywie 2009/110/WE oraz wierzytelności z tytułu** [...] instrumentów finansowych zdefiniowanych w dyrektywie 2014/65/UE [...] ¹⁰ [...] **– z wyjątkiem wierzytelności z tytułu zbywalnych papierów wartościowych, instrumentów rynku pieniężnego lub jednostek uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania – bez względu na to, czy są one emitowane za pomocą technologii rozproszonego rejestru.**
- (16a) Zgodnie z rozporządzeniem [XXX] w sprawie rynków kryptoaktywów (MiCA) technologia rozproszonego rejestru (DLT) oznacza rodzaj technologii wspierającej rozproszone rejestrowanie zaszyfrowanych danych. Niniejsze rozporządzenie powinno być oparte na podejściu neutralnym pod względem technologicznym.**

¹⁰ [...]

Jako akt prawny neutralny pod względem technologicznym, niniejsze rozporządzenie powinno obejmować wierzytelności z tytułu aktywów niezależnie od technologii wykorzystywanej do ich emisji, przenoszenia lub przechowywania, a zatem także wierzytelności z tytułu kryptoaktywów. Niektóre kryptoaktywa, zdefiniowane jako „tokeny będące pieniądzem elektronicznym” lub „tokeny będące e-pienniądem” w rozporządzeniu [XXX] w sprawie rynków kryptoaktywów (MiCA), mają służyć głównie jako środek płatniczy, a ich funkcja jest bardzo podobna do funkcji pieniądza elektronicznego zdefiniowanego w dyrektywie 2009/110/WE w sprawie pieniądza elektronicznego (EMD2). Inne kryptoaktywa kwalifikują się na mocy prawa krajowego jako instrumenty finansowe objęte zakresem dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych (MiFID). Aby uniknąć problemów związanych z ustaleniem, czy dane kryptoaktywa kwalifikują się jako instrumenty finansowe czy stanowią inny rodzaj kryptoaktywów, niniejsze rozporządzenie powinno obejmować wierzytelności z tytułu wszystkich kryptoaktywów, z wyjątkiem wierzytelności wynikających z kryptoaktywów, które kwalifikują się jako zbywalne papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego lub jednostki uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania.

(16i) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do skutków przelewów wierzytelności wobec osób trzecich zarówno w odniesieniu do wierzytelności istniejących, jak i przyszłych. Zbywalność wierzytelności, w tym kwestia zbywalności wierzytelności przyszłych, regulowana jest prawem, któremu podlega przenoszona wierzytelność na mocy art. 14 ust. 2 rozporządzenia Rzym I.

(16a) Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do skutków przeniesienia instrumentów finansowych wobec osób trzecich, bez względu na to, czy instrumenty te są emitowane za pomocą technologii rozproszonego rejestru, w tym w drodze zabezpieczenia, ustanowienia zastawu lub innych praw do zabezpieczenia na takich instrumentach finansowych. Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania, w szczególności, do skutków wobec osób trzecich przeniesienia zbywalnych papierów wartościowych, instrumentów rynku pieniężnego lub jednostek uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania, w tym w drodze zabezpieczenia, ustanowienia zastawu lub innych praw do zabezpieczenia na takich instrumentach finansowych, bez względu na to, czy przeniesienie to jest dokonywane w drodze fizycznego dostarczenia certyfikatu, w formie zapisu księgowego w rejestrze, na koncie lub scentralizowanym systemie depozytów czy w drodze przelewu wierzytelności, takich jak np. prawo do żądania dostarczenia tych instrumentów przez kolejnego pośrednika w łańcuchu pośredników. [...]. Ponieważ instrumenty pochodne są instrumentami finansowymi, a także umowami, a niniejsze rozporządzenia nie powinno obejmować przenoszenia umów lub nowacji, niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do skutków przeniesienia instrumentów pochodnych wobec osób trzecich. Niniejsze rozporządzenie nie powinno również mieć zastosowania do skutków przeniesienia kryptoaktywów wobec osób trzecich, bez względu na to, czy dane kryptoaktywa kwalifikują się jako instrumenty finansowe, w tym w drodze zabezpieczenia, ustanowienia zastawu lub innych praw do zabezpieczenia na takich kryptoaktywach.

(16ii) Uregulowanie wierzytelności (np. spłata pożyczki) może być gwarantowane prawem do zabezpieczenia (np. hipoteką lub zastawem). Prawo do zabezpieczenia może być ustanawiane na wierzytelnościach lub na aktywach innych niż wierzytelności. Aktywa inne niż wierzytelności obejmują majątek nieruchomy; ruchome rzeczowe aktywa trwałe, zarejestrowane lub nie w ustanowionym prawem rejestrze publicznym (takie jak pojazdy lub maszyny); oraz ruchome aktywa niematerialne i prawne, zarejestrowane lub nie w ustanowionym prawem rejestrze publicznym (takie jak prawa własności intelektualnej). Niniejsze rozporządzenie powinno obejmować przelew wierzytelności, bez względu na to, czy jest to przelew bezwarunkowy (np. przelew należności z tytułu dostaw i usług na rzecz faktora) czy w drodze zabezpieczenia, ustanowienia zastawu lub innych praw do zabezpieczenia na wierzytelności (np. zastawu na należnościach z tytułu dostaw i usług). Niniejsze rozporządzenie nie powinno jednak obejmować przenoszenia aktywów innych niż wierzytelności, bez względu na to, czy jest to przeniesienie bezwarunkowe (np. przeniesienie zbywalnych papierów wartościowych) czy w drodze zabezpieczenia, ustanowienia zastawu lub innych praw do zabezpieczenia na aktywach innych niż wierzytelności (np. hipoteki na majątku nieruchomym lub zastawu na zbywalnych papierach wartościowych).

(16aa) Prawo wskazane na mocy niniejszego rozporządzenia powinno mieć zastosowanie do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich, w przypadku gdy przenoszona wierzytelność jest objęta zabezpieczeniem ustanowionym na majątku nieruchomym lub majątku ruchomym podlegającym rejestracji w ustanowionym prawem rejestrze publicznym. Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć jednak zastosowania do skutków wobec osób trzecich przeniesienia prawa do zabezpieczenia na majątku nieruchomym lub majątku ruchomym podlegającym rejestracji w ustanowionym prawem rejestrze publicznym, w tym do jakichkolwiek wymogów dotyczących formy lub rejestracji na mocy prawa państwa, w którym zlokalizowany jest majątek nieruchomy lub na odpowiedzialność którego prowadzony jest rejestr, do celów skuteczności przeniesienia prawa do zabezpieczenia. Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć również zastosowania do jakichkolwiek kwestii związanych z egzekwowaniem praw do zabezpieczenia, w tym prawa do otrzymania wpływów.

(16aaa) Prawo właściwe na mocy niniejszego rozporządzenia może nie pokrywać się z prawem państwa, w którym zlokalizowany jest majątek nieruchomy lub na odpowiedzialność którego prowadzony jest rejestr (np. ponieważ miejsce zwykłego pobytu zbywcy znajduje się w państwie A, a majątek nieruchomy znajduje się w państwie B). W tych przypadkach (i) aby nabywca mógł nabyć tytuł prawny do wierzytelności, powinny zostać spełnione wymogi zgodnie z prawem wskazanym na mocy niniejszego rozporządzenia oraz (ii) aby nabywca mógł nabyć tytuł prawny do zabezpieczenia wierzytelności ustanowionego na majątku nieruchomym lub zarejestrowanym majątku ruchomym, powinny zostać spełnione wymogi w celu przeniesienia takiego prawa do zabezpieczenia ustanowione w prawie wskazanym przez krajowe normy kolizyjne państwa, w którym zlokalizowany jest majątek nieruchomy lub na odpowiedzialność którego prowadzony jest rejestr (zazwyczaj *lex rei sitae* lub *lex registrationis*), w tym wszelkie wymogi dotyczące formy lub rejestracji.

(16 ab) W niektórych systemach prawnych prawo do zabezpieczenia jest jednak związane z zabezpieczoną przez nie wierzytelnością w taki sposób, że na mocy prawa państwa, w którym zlokalizowany jest majątek nieruchomy lub na odpowiedzialność którego prowadzony jest rejestr, do tego, by nabywca mógł nabyć tytuł prawny do samej wierzytelności, konieczne jest spełnienie niektórych wymogów dotyczących formy lub rejestracji do celów skuteczności przeniesienia prawa do zabezpieczenia, a fakt spełnienia lub niespełnienia takich wymogów dotyczących formy lub rejestracji w celu nabycia tytułu prawnego do zabezpieczenia może mieć wpływ na rozstrzygnięcie ewentualnych konfliktów pierwszeństwa względem zabezpieczonej wierzytelności.

W tych przypadkach rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do skutków spełnienia lub niespełnienia jakichkolwiek wymogów dotyczących formy lub rejestracji do celów skuteczności przeniesienia prawa do zabezpieczenia w przypadku rozstrzygnięcia konfliktów pierwszeństwa względem zabezpieczonej wierzytelności. Prawo właściwe na mocy niniejszego rozporządzenia nie powinno mieć zatem zastosowania do rozstrzygnięcia konfliktów pierwszeństwa względem wierzytelności objętej zabezpieczeniem ustanowionym na majątku nieruchomości lub majątku ruchomym podlegającym rejestracji w ustanowionym prawem rejestrze publicznym, w szczególności między (i) stroną występującą z roszczeniem do zabezpieczonej wierzytelności, która spełniła wymogi prawa właściwego na mocy niniejszego rozporządzenia w celu nabycia tytułu prawnego do przenoszonej wierzytelności oraz spełniła wymogi dotyczące formy i rejestracji na mocy prawa państwa, w którym zlokalizowany jest majątek nieruchomy lub na odpowiedzialność którego prowadzony jest rejestr, w celu nabycia tytułu prawnego do zabezpieczenia tej wierzytelności a (ii) stroną występującą z roszczeniem do zabezpieczonej wierzytelności, która jedynie spełniła wymogi prawa właściwego na mocy niniejszego rozporządzenia w celu nabycia tytułu prawnego do przenoszonej wierzytelności.

(16b) Wierzytelności zaliczane są do aktywów niematerialnych i prawnych. Mogą one zostać przeniesione jako aktywa niematerialne i prawne lub, w przypadku gdy są inkorporowane w certyfikacie lub przedstawione w formie zapisu księgowego, mogą zostać przeniesione jako rzeczowe aktywa trwale lub poprzez uznanie i obciążenie konta księgowego. To, czy wierzytelność może być przeniesiona jako składnik aktywów niematerialnych i prawnych, inkorporowana w certyfikacie lub przedstawiona w formie zapisu księgowego, określone jest w przepisach prawa materialnego regulujących daną wierzytelność na mocy art. 14 ust. 2 rozporządzenia Rzym I. Niniejsze rozporządzenie powinno być instrumentem horyzontalnym ustanawiającym ogólne normy kolizyjne mające zastosowanie do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich, w przypadku gdy wierzytelności są przenoszone jako aktywa niematerialne i prawne (*lex generalis*). W przypadku gdy wierzytelności są inkorporowane w certyfikacie (jak np. w przypadku obligacji na okaziciela lub kuponów odsetkowych, które mogą zostać fizycznie odłączone od obligacji na okaziciela) lub przedstawione w formie zapisu księgowego (jak np. w przypadku obligacji w formie zapisu księgowego lub oddzielnych kuponów odsetkowych w formie zapisu księgowego), skutki przeniesienia takich wierzytelności wobec osób trzecich powinny zostać wyłączone z zakresu niniejszego rozporządzenia, a zastosowanie powinny mieć szczególne normy kolizyjne mające zastosowanie do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich w przypadku przenoszenia wierzytelności jako rzeczowych aktywów trwałych (takie jak przepisy regulujące zbywalne papiery wartościowe lub instrumenty finansowe) lub poprzez uznanie i obciążenie konta księgowego (takie jak przepisy regulujące instrumenty finansowe w formie zapisów księgowych) (*lex specialis*). Wyłączenie przelewu wierzytelności, które są inkorporowane w certyfikacie lub przedstawione w formie zapisu księgowego, powinno również obejmować sytuacje, gdy wierzytelność zarejestrowana jest w rejestrze prowadzonym przez spółkę emitującą papiery wartościowe będące podstawą danej wierzytelności, takie jak akcje imienne.

(16c) Wierzytelności mogą powstawać z tytułu zbywalnych papierów wartościowych, np. wierzytelność z tytułu dywidend z akcji lub wierzytelność z tytułu odsetek od obligacji. Wierzytelności te mogą – w zależności od prawa mającego zastosowanie do danego papieru wartościowego – być przenoszone oddzielnie od papieru wartościowego będącego ich podstawą oraz w formie niematerialnej (np. akcjonariusz może przenieść na rzecz banku wierzytelności z tytułu dywidend jako zabezpieczenie w celu uzyskania finansowania). Przelew wierzytelności oddzielnie od danego papieru wartościowego będącego ich podstawą i w formie niematerialnej (tj. w przypadku gdy nie są one inkorporowane w certyfikacie, przedstawione w formie zapisu księgowego lub zarejestrowane za pomocą technologii rozproszonego rejestru) powinien – przez wzgląd na spójność z prawem właściwym dla papierów wartościowych i z uwagi na istnienie różnych praktyk w państwach członkowskich – także zostać wyłączony z zakresu niniejszego rozporządzenia.

(16d) Wierzytelności z weksli, czeków, weksli własnych oraz innych zbywalnych papierów wartościowych w zakresie, w jakim wierzytelności z tych innych zbywalnych papierów wartościowych wynikają z ich zbywalności, powinny zostać wyłączone z zakresu niniejszego rozporządzenia. Termin „zbywalne papiery wartościowe” ma inne znaczenie w prawie prywatnym i w unijnym dorobku prawnym w dziedzinie finansów. W unijnym dorobku prawnym w dziedzinie finansów, w szczególności w dyrektywie 2014/65/UE w sprawie rynków instrumentów finansowych¹¹, termin „zbywalne papiery wartościowe” jest pojęciem szerszym, obejmującym instrumenty, które mogą być przedmiotem obrotu na rynkach kapitałowych, a zatem obejmuje instrumenty finansowe, takie jak zbywalne papiery wartościowe i instrumenty pochodne. Do celów niniejszego rozporządzenia termin „zbywalne papiery wartościowe” należy rozumieć tak jak na mocy art. 1 ust. 2 rozporządzenia Rzym I, czyli jako obejmujący także konosamenty w zakresie, w jakim wierzytelności z danego konosamentu wynikają z jego zbywalności, oraz obligacje na okaziciela w zakresie, w jakim wierzytelności z danej obligacji na okaziciela wynikają z jej zbywalności.

¹¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE, Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349–496.

(16e) Zgodnie z rozporządzeniem Rzym I w zakresie niniejszego rozporządzenia nie powinny wchodzić skutki wobec osób trzecich przelewu wierzytelności regulowanych przepisami prawa spółek i innych podmiotów posiadających osobowość prawną lub jej nieposiadających, w zakresie kwestii, takich jak utworzenie, w drodze rejestracji lub w inny sposób, zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych, ustrój wewnętrzny lub rozwiązanie spółek i innych podmiotów posiadających osobowość prawną lub jej nieposiadających oraz osobista odpowiedzialność wspólników i organów za zobowiązania takiej spółki lub podmiotu.

(16f) Niniejsze rozporządzenie powinno obejmować skutki wobec osób trzecich przelewu wierzytelności, do której prawo może mieć posiadacz rachunku lub osoba trzecia, w tym roszczenia o zwrot, restytucję lub odszkodowanie z tytułu transakcji w ramach handlu uprawnieniami do emisji na mocy dyrektywy 2003/87/WE (dyrektywy w sprawie systemu handlu emisjami) sfinalizowanej w rejestrze Unii zawierającym rachunki i transakcje w ramach handlu uprawnieniami do emisji, np. w przypadku oszustwa lub błędu technicznego. Nie powinno to prowadzić do wycofania, unieważnienia lub odwołania transakcji w rejestrze Unii.

(17) Niniejsze rozporządzenie **powinno dotyczyć** [...] skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich. Nie **powinno ono obejmować** [...] swoim zakresem przenoszenia umów (takich jak instrumenty pochodne) określających zarówno prawa (lub wierzytelności), jak i obowiązki ani nowacji umów określających takie prawa i obowiązki. **Niniejsze rozporządzenie nie powinno również mieć zastosowania do ewentualnych konfliktów pierwszeństwa z tytułu przelewu wierzytelności zawartej w umowie i nowacji tej umowy.** Ponieważ niniejsze rozporządzenie nie **powinno obejmować** [...] swoim zakresem przenoszenia ani nowacji umów, obrót instrumentami finansowymi, jak również rozliczanie i rozrachunek tych instrumentów, **powinny** [...] nadal podlegać prawu właściwemu dla zobowiązań umownych ustanowionemu w rozporządzeniu Rzym I. [...]

(18) [...]¹²[...]¹³[...]¹⁴[...]¹⁵[...]

[...] Niniejsze rozporządzenie powinno mieć charakter powszechny: prawo wskazane na mocy niniejszego rozporządzenia należy zastosować, nawet jeżeli nie jest prawem państwa członkowskiego.

(19[...]) Przewidywalność ma zasadnicze znaczenie dla osób trzecich, które chcą uzyskać tytuł prawny do przenoszonej wierzytelności. Dzięki stosowaniu prawa państwa, w którym zbywca ma miejsce zwykłego pobytu, w odniesieniu do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich takie osoby mogą łatwo i z wyprzedzeniem dowiedzieć się, które prawo krajowe będzie właściwe dla ich praw. W związku z tym prawo miejsca zwykłego pobytu zbywcy należy co do zasady stosować do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich. Zasadę tę należy stosować w szczególności do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich w ramach faktoringu, **uzgodnień dotyczących zabezpieczeń** [...] oraz, jeżeli strony nie dokonały wyboru prawa właściwego dla przenoszonej wierzytelności, **do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich w kontekście** sekurytyzacji i **emisji obligacji zabezpieczonych**.

12 [...]
13 [...]
14 [...]
15 [...]

(20[...]) Prawo określone jako właściwe co do zasady dla skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich powinno umożliwiać wskazywanie prawa właściwego w przypadku przelewu wierzytelności przyszłych **lub przelewu pakietu wierzytelności – są to powszechne praktyki** [...], np. w ramach faktoringu. Zastosowanie **co do zasady** prawa miejsca zwykłego pobytu zbywcy **ułatwia** określenie, które prawo jest właściwe dla skutków wobec osób trzecich przelewu wierzytelności przyszłych i **przelewu pakietu wierzytelności podlegających różnym prawom.**

(21[...]) Ustalenie, komu przysługuje tytuł prawny do przenoszonej wierzytelności, **jest szczególnie ważne,** [...] kiedy mamy do czynienia ze zbywcą w stanie upadłości, **gdyż wierzytelności są aktywami, które mogą wchodzić w skład masy upadłości, a wierzyciele muszą wiedzieć, czy przenoszone wierzytelności nadal wchodzi w jej skład.** [...] Pożądane jest zatem, aby normy kolizyjne w niniejszym rozporządzeniu były spójne z normami kolizyjnymi ustanowionymi w rozporządzeniu (UE) 2015/848 w sprawie postępowania upadłościowego. Spójność tę należy osiągnąć, stosując co do zasady prawo miejsca zwykłego pobytu zbywcy w odniesieniu do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich, ponieważ stosowanie łącznika miejsca zwykłego pobytu zbywcy zbiega się **zwykle** ze stosowaniem łącznika głównego ośrodka podstawowej działalności dłużnika do celów upadłościowych.

(22) Niniejsze rozporządzenie i rozporządzenie w sprawie postępowania upadłościowego ustanawiają komplementarne normy kolizyjne. Prawo właściwe wskazane niniejszym rozporządzeniem powinno być stosowane w pierwszej kolejności do ustalenia, czy przelew wierzytelności dokonany przed wszczęciem postępowania upadłościowego stał się skuteczny względem osób trzecich, w tym wierzycieli zbywcy. W takim przypadku prawo właściwe na mocy rozporządzenia w sprawie postępowania upadłościowego służy do ustalenia, czy przelew ten był czynnością prawną dokonaną ze szkodą dla ogółu wierzycieli, i do ustalenia nieważności, zaskarżenia lub względnej bezskuteczności danego przelewu. Jeżeli wierzytelność ma zostać przeniesiona po wszczęciu postępowania upadłościowego, prawo właściwe na mocy rozporządzenia w sprawie postępowania upadłościowego służy do ustalenia, czy i na jakich warunkach można dokonać przelewu. Z zastrzeżeniem warunków określonych w prawie właściwym dla postępowania upadłościowego, prawo właściwe na mocy niniejszego rozporządzenia powinno następnie służyć do ustalenia skuteczności przelewu wobec osób trzecich.

- (23) Zgodnie z Konwencją ONZ o przelewie wierzytelności w handlu międzynarodowym z 2001 r. kwestię pierwszeństwa prawa nabywcy do przenoszonej wierzytelności przed prawem strony występującej z konkurencyjnym roszczeniem reguluje prawo państwa, w którym zbywca ma siedzibę. Zgodność między **prawem mającym zastosowanie co do zasady na mocy** [...] niniejszego rozporządzenia a rozwiązaniem wspieranym na szczeblu międzynarodowym przez Konwencję powinna ułatwić rozwiązywanie sporów międzynarodowych.
- (24) Jeżeli zbywca zmienia swoje miejsce zwykłego pobytu pomiędzy wieloma przelewami tej samej wierzytelności, prawem właściwym powinno być prawo miejsca zwykłego pobytu zbywcy w momencie przelewu, **który jako pierwszy stał się** skuteczny wobec osób trzecich [...] zgodnie z **mającym zastosowanie** prawem miejsca zwykłego pobytu zbywcy. **Należy zatem ustalić, zgodnie z prawem miejsca zwykłego pobytu zbywcy mającym zastosowanie do każdego z przelewów, moment, w którym każdy z przelewów stał się skuteczny wobec osób trzecich** [...].
- (25) Zgodnie z praktyką rynkową i potrzebami uczestników rynku skutki niektórych przelewów wierzytelności wobec osób trzecich powinny wyjątkowo podlegać prawu właściwemu dla przenoszonej wierzytelności, tj. prawu regulującemu pierwotną umowę między wierzycielem a dłużnikiem, z której wynika wierzytelność.

(26) Prawo właściwe dla przenoszonej wierzytelności powinno regulować skutki wobec osób trzecich przelewu dokonanego przez posiadacza rachunku, który posiada gotówkę złożoną na rachunku, gdy posiadacz rachunku jest zbywcą/wierzycielem, zaś **podmiot prowadzący rachunek** [...] – dłużnikiem. Osoby trzecie, takie jak wierzyciele zbywcy i konkurujący nabywcy, mogą korzystać z większej przewidywalności, jeżeli prawo właściwe dla przenoszonej wierzytelności ma zastosowanie do skutków tych przelewów wobec osób trzecich i jeżeli przyjmuje się co do zasady, że przysługująca posiadaczowi rachunku wierzytelność związana z gotówką złożoną na rachunku [...] podlega prawu państwa, w którym **podmiot prowadzący rachunek** [...] posiada siedzibę (a nie prawu miejsca zwykłego pobytu posiadacza rachunku / zbywcy). Prawo to określa się zwykle w umowie rachunku zawieranej pomiędzy posiadaczem rachunku a **podmiotem prowadzącym rachunek** [...]. **Zgodnie z podejściem neutralnym pod względem technologicznym prawo właściwe dla przenoszonej wierzytelności powinno mieć również zastosowanie do „pieniądza elektronicznego” zdefiniowanego w dyrektywie 2009/110/WE (EMD2) i do „tokenów będących pieniądzem elektronicznym” lub „tokenów będących e-pienniądzem” zdefiniowanych w rozporządzeniu [XXX] w sprawie rynków kryptoaktywów (MiCA).**

(26a) Do celów niniejszego rozporządzenia przeniesienie środków finansowych między rachunkami nie stanowi przelewu wierzytelności.

(27) Dla zachowania sprawnego funkcjonowania rynków finansowych [...] skutki wobec osób trzecich przelewu wierzytelności **wynikających z instrumentów finansowych [...], takich jak wierzytelności wynikające z [...] instrumentów pochodnych, w tym instrumentów emitowanych za pomocą technologii rozproszonego rejestru, [...]** powinny podlegać prawu regulującemu przenoszoną wierzytelność [...]. **Wierzytelności wynikające z instrumentów pochodnych mogą dotyczyć prawa do otrzymywania płatności pośrednich w trakcie obowiązywania instrumentu pochodnego oraz prawa do wypłaty kwoty zamknięcia w momencie wygaśnięcia instrumentu pochodnego. Stosowanie prawa właściwego dla przenoszonej wierzytelności oznacza, że skutki przelewu takich wierzytelności wobec osób trzecich podlegałyby prawu wybranemu przez strony do celów regulowania ich instrumentu pochodnego na mocy art. 3 rozporządzenia Rzym I (w przypadku gdy pozycje w instrumentach pochodnych przenoszone są poza rynkiem regulowanym) lub, w przypadku gdy pozycje w instrumentach pochodnych przenoszone są w systemie obrotu (tj. giełdowe instrumenty pochodne) – prawu systemu obrotu na mocy art. 4 ust. 1 lit. h) rozporządzenia Rzym I w sytuacji braku wyboru prawa. Podobnie, w przypadku gdy wierzytelności wynikające z instrumentów pochodnych przenoszone są w ramach infrastruktur lub systemów rynków finansowych, skutki przelewu wierzytelności wobec osób trzecich podlegałyby prawu wybranemu przez uczestników infrastruktury lub systemu rynku finansowego zgodnie z wymogami art. 2 lit. a) dyrektywy o ostateczności rozrachunku. Zgodnie z art. 14 ust. 2 rozporządzenia Rzym I prawo właściwe dla przenoszonej wierzytelności, czy to wybrane przez strony, czy też – w sytuacji braku wyboru – określone przepisami systemu obrotu, powinno rozstrzygać o zbywalności tej wierzytelności.**

(27a) Prawo właściwe dla przenoszonej wierzytelności powinno również regulować skutki wobec osób trzecich przelewu wierzytelności wynikających z kryptoaktywów, które nie kwalifikują się jako instrumenty finansowe lub pieniądz elektroniczny.

(27i) Sprawne funkcjonowanie rynków finansowych wymaga również, by prawu właściwemu dla przenoszonej wierzytelności podlegały skutki wobec osób trzecich przelewu wierzytelności wynikających z: (i) umów finansowych (takich jak umowa ramowa), powiązanych uzgodnień dotyczących zabezpieczeń i powiązanych uzgodnień dotyczących kompensowania sald, zdefiniowanych w niniejszym rozporządzeniu; (ii) transakcji na rynkach finansowych (tj. przeniesienia instrumentów finansowych poza rynkiem regulowanym lub w systemach obrotu); oraz (iii) udziału w infrastrukturach lub systemach rynków finansowych, takich jak systemy rozliczania przez kontrahenta centralnego (CCP) i systemy rozrachunku. Oznacza to, że skutki wobec osób trzecich przelewu wierzytelności wynikających z powyższych umów i uzgodnień, z umów w sprawie obrotu zawartych na rynkach finansowych oraz z umów dotyczących rozliczeń i rozrachunku zawartych w ramach infrastruktur lub systemów rynków finansowych podlegałyby prawu wybranemu przez strony lub prawu mającemu zastosowanie w sposób domyślny w sytuacji braku wyboru prawa. Strony umowy finansowej i powiązanego uzgodnienia, strony umowy w sprawie obrotu oraz strony umowy zawartej w ramach infrastruktury lub systemu rynku finansowego wybierałyby prawo, które regulowałoby ich umowę na mocy art. 3 rozporządzenia Rzym I w przypadku transakcji poza rynkiem regulowanym i, jak wymaga tego art. 2 lit. a) dyrektywy o ostateczności rozrachunku, w przypadku umów zawartych w ramach infrastruktury lub systemu rynku finansowego. W przypadku transakcji zawieranych w systemie obrotu, na mocy art. 4 ust. 1 lit. h) rozporządzenia Rzym I w sytuacji braku wyboru prawa zastosowanie miałyby prawo właściwe dla systemu obrotu. W przypadku umów w sprawie obrotu zawartych na rynkach finansowych (poza rynkiem regulowanym lub w systemach obrotu) oraz umów zawartych w ramach infrastruktury lub systemu rynku finansowego w zakresie rozliczeń lub rozrachunku zapewniane jest sprawne funkcjonowanie rynków finansowych, gdyż prawo właściwe dla skutków wobec osób trzecich przelewu wierzytelności wynikających z takich umów (prawo właściwe dla przenoszonej wierzytelności) byłoby takie samo jak prawo właściwe dla takich umów, tj. prawo wybrane przez strony umowy w przypadku transakcji poza rynkiem regulowanym (na mocy art. 3 rozporządzenia Rzym I), prawo wybrane przez uczestników systemu w przypadku umów zawartych w ramach systemu (jak wymaga tego art. 2 lit. a) dyrektywy o ostateczności rozrachunku) lub prawo właściwe dla systemu obrotu w przypadku transakcji zawartych w systemie obrotu w sytuacji braku wyboru prawa (na mocy art. 4 ust. 1 lit. h) rozporządzenia Rzym I).

(27ii) Skutki wobec osób trzecich przelewu wierzytelności wynikających z transakcji walutowych powinny również być regulowane prawem właściwym dla przenoszonej wierzytelności: albo jako wierzytelności wynikających z instrumentów pochodnych, a zatem – wierzytelności wynikających z instrumentów finansowych, albo jako wierzytelności wynikających z kasowych transakcji walutowych na warunkach określonych w art. 10 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/565.

(27a) Do celów niniejszego rozporządzenia transakcje na rynkach finansowych należy rozumieć jako obejmujące transakcje zainicjowane poza rynkiem regulowanym, transakcje przeprowadzone w systemach obrotu i na giełdach, w tym na rynkach regulowanych EOG, wielostronnych platformach obrotu (MTF) i zorganizowanych platformach obrotu (OTF), lub przeprowadzone za pośrednictwem uprawnionego podmiotu systematycznie internalizującego transakcje zgodnie z MiFID, oraz, w każdym przypadku, na wszelkich funkcjonalnie równoważnych rynkach finansowych państw trzecich. Uczestnictwo w infrastrukturach rynków finansowych należy rozumieć jako obejmujące wszelkie systemy rozrachunku i płatności papierów wartościowych, posiadające zezwolenie lub regulowane infrastruktury rynków finansowych, takie jak kontrahent centralny (CCP) i centralny depozyt papierów wartościowych (CDPW) oraz wszelkie systemy wskazane lub w inny sposób chronione do celów dyrektywy o ostateczności rozrachunku¹⁶, oraz, w każdym przypadku, wszelkie funkcjonalnie równoważne infrastruktury rynków finansowych państw trzecich.

¹⁶ Dyrektywa 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych, Dz.U. L 166 z 11.6.1998, s. 45–50.

(27b) Skutki wobec osób trzecich przelewu wierzytelności wynikających z umów, na podstawie których kredyt udzielany jest w formie pożyczki, powinny być regulowane prawem właściwym dla przenoszonej wierzytelności. Powinno to obejmować wierzytelności kredytowe zdefiniowane w art. 2 ust. 1 lit. o) dyrektywy 2002/47, często wykorzystywane jako zabezpieczenie finansowe w ramach Eurosystemu. Aby ułatwić transgraniczny przelew wierzytelności wynikających z kredytów konsorcjalnych i crowdfundingu dłużnego na wtórnych rynkach finansowych, skutki wobec osób trzecich przelewu wierzytelności wynikających z kredytów konsorcjalnych i crowdfundingu dłużnego powinny również podlegać prawu właściwemu dla przenoszonej wierzytelności.

(28) Wskazywanie prawa właściwego dla skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich w ramach sekurytyzacji powinno być elastyczne, aby zaspokoić potrzeby wszystkich podmiotów korzystających z sekurytyzacji i ułatwić rozszerzenie rynku sekurytyzacji transgranicznych na mniejsze podmioty gospodarcze. **Powinno to pozostawać bez uszczerbku dla stosowania zasad regulacyjnych mających zastosowanie do rynków finansowych. Sekurytyzacja powinna być zdefiniowana zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/2402¹⁷. Z uwagi na to, że emisja obligacji zabezpieczonych ma cechy podobne do sekurytyzacji, i w zakresie, w jakim emisja obligacji zabezpieczonych obejmuje przelew wierzytelności, ta sama elastyczność powinna mieć zastosowanie do emisji obligacji zabezpieczonych. Obligacje zabezpieczone powinny być zdefiniowane zgodnie z dyrektywą (UE) 2019/2162¹⁸.**

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji, a także zmieniające dyrektywy 2009/65/WE, 2009/138/WE i 2011/61/UE oraz rozporządzenia (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 648/2012.

¹⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2162 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie emisji obligacji zabezpieczonych i nadzoru publicznego nad obligacjami zabezpieczonymi oraz zmieniająca dyrektywy 2009/65/WE i 2014/59/UE.

(28a) W przypadku gdy [...] prawo miejsca zwykłego pobytu zbywcy **jest** [...] domyślnie stosowane w odniesieniu do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich w ramach sekurytyzacji **lub emisji obligacji zabezpieczonych**, zbywca (jednostka inicjująca w **ramach sekurytyzacji**) i nabywca (spółka celowa w **ramach sekurytyzacji**) powinni mieć możliwość wskazania, że skutki przelewu wierzytelności wobec osób trzecich powinny podlegać prawu właściwemu dla przenoszonej wierzytelności. **Natomiast w przypadku gdy prawo właściwe dla przenoszonej wierzytelności jest domyślnie stosowane w odniesieniu do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich, zbywca i nabywca w ramach sekurytyzacji lub emisji obligacji zabezpieczonych powinni móc uzgodnić, że skutki przelewu wierzytelności wobec osób trzecich powinny podlegać prawu miejsca zwykłego pobytu zbywcy.** Zbywca i nabywca powinni mieć **zatem** możliwość wskazania, że skutki przelewu wierzytelności wobec osób trzecich w ramach sekurytyzacji **lub emisji obligacji zabezpieczonych** powinny [...] podlegać [...] zasadzie miejsca zwykłego pobytu zbywcy bądź [...] prawu właściwemu dla przenoszonej wierzytelności w zależności od struktury i charakterystyki transakcji, np. liczby i położenia jednostek inicjujących oraz tego, ilu prawom podlegają przenoszone wierzytelności.

(28b) Ze względów pewności prawa oraz aby umożliwić sprawdzenie, czy istnieje wybór prawa, umowa co do wyboru prawa powinna być udokumentowana na piśmie lub drogą elektroniczną w sposób zapewniający trwałą zapis umowy.

(29) Jeżeli skutki przelewu wobec osób trzecich podlegały prawu miejsca zwykłego pobytu zbywcy w ramach jednego przelewu i prawu właściwemu dla przenoszonej wierzytelności w ramach innego przelewu, wówczas między nabywcami tej samej wierzytelności mogą wystąpić konflikty pierwszeństwa. W takich przypadkach prawem właściwym dla rozwiązania konfliktu pierwszeństwa powinno być prawo właściwe dla skutków wobec osób trzecich tego przelewu wierzytelności, który jako pierwszy stał się skuteczny w odniesieniu do osób trzecich zgodnie z prawem właściwym dla tego przelewu.

- (30) Zakres prawa krajowego, które wskazano na mocy niniejszego rozporządzenia jako prawo właściwe dla skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich, powinien być jednolity. Prawo krajowe wskazane jako właściwe **na mocy niniejszego rozporządzenia** powinno regulować w szczególności (i) skuteczność przelewu **wierzytelności** wobec osób trzecich, tj. kroki, które **należy podjąć, aby nabywca uzyskał** [...] tytuł prawny do przenoszonej wierzytelności (np. poprzez [...] powiadomienie dłużnika o przelewie na piśmie); oraz (ii) kwestie pierwszeństwa, tj. konflikty między kilkoma **stronami występującymi z konkurencyjnymi roszczeniami** o to, kto **uzyskał** tytuł prawny do przenoszonej wierzytelności (np. między dwoma nabywcami – jeżeli ta sama wierzytelność jest przedmiotem dwukrotnego przelewu, lub między nabywcą a wierzycielem zbywcy). **Do celów niniejszego rozporządzenia tytuł prawny do wierzytelności obejmuje prawo własności wierzytelności, a także inne uprawnienia na mocy prawa krajowego, takie jak uprawnienia zastawnika.**
- (31) Ze względu na powszechny charakter niniejszego rozporządzenia jako prawo właściwe można wskazywać prawa państw o różnych tradycjach prawnych. Jeżeli po dokonaniu przelewu wierzytelności umowa, z której wynika dana wierzytelność, zostaje przeniesiona, prawo wskazane w niniejszym rozporządzeniu jako prawo właściwe dla skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich powinno regulować również konflikt pierwszeństwa między nabywcą wierzytelności a nowym uprawnionym względem tej samej wierzytelności po przeniesieniu umowy, z której wynika wierzytelność. [...]
- (32) Względy interesu publicznego uzasadniają przyznanie sądom państw członkowskich możliwości stosowania, w wyjątkowych okolicznościach, wyjątków opartych na klauzuli porządku publicznego i przepisach wymuszających swoje zastosowanie, które **należy rozumieć** [...] w sposób zawężający.

(32a) W przypadku gdy konsument uczestniczy w przelewie wierzytelności jako osoba trzecia, unijne przepisy prawa materialnego w dziedzinie ochrony konsumentów powinny mieć zastosowanie, wtedy gdy prawo wskazane na mocy niniejszego rozporządzenia jest prawem państwa członkowskiego. W przypadku gdy prawo wskazane na mocy niniejszego rozporządzenia jest prawem państwa innego niż państwo członkowskie, sąd rozstrzygający spór powinien być uprawniony do stosowania, zgodnie z art. 6 i 7 niniejszego rozporządzenia i na przewidzianych w nich warunkach, przepisów wymuszających swoje zastosowanie państwa sądu orzekającego lub do odmowy zastosowania przepisu prawa właściwego, który byłby sprzeczny z porządkiem publicznym tego państwa. W przypadku gdy konsument jest dłużnikiem przenoszonej wierzytelności, jego sytuacja powinna być regulowana prawem właściwym dla przenoszonej wierzytelności zgodnie z art. 14 ust. 2 rozporządzenia Rzym I. Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć wpływu na unijne przepisy prawa materialnego w dziedzinie ochrony konsumentów, w tym przepisy dotyczące kredytu konsumenckiego i kredytu hipotecznego.

(32b) Ponieważ niektóre państwa posiadają dwa lub większą liczbę systemów prawnych lub zbiorów zasad dotyczących kwestii regulowanych niniejszym rozporządzeniem, należy ustanowić przepis określający, w jakim stopniu niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie w różnych jednostkach terytorialnych tych państw.

(32c) Niniejsze rozporządzenie nie powinno uchybiać stosowaniu innych przepisów prawa Unii, które w odniesieniu do kwestii szczególnych ustanawiają normy kolizyjne odnoszące się do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich. W szczególności niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć wpływu na przepisy kolizyjne w art. 9 dyrektywy w sprawie uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych¹⁹, w art. 8 i 9 dyrektywy w sprawie ostateczności rozrachunku, w art. 24 i 31 dyrektywy w sprawie likwidacji²⁰ i kwestie uregulowane rozporządzeniem w sprawie rejestru Unii²¹.

(33) Ze względu na poszanowanie międzynarodowych zobowiązań państw członkowskich niniejsze rozporządzenie nie powinno naruszać konwencji międzynarodowych, których stroną, w chwili przyjęcia niniejszego rozporządzenia, jest jedno lub więcej państw członkowskich. Aby uczynić obowiązujące regulacje bardziej dostępnymi, Komisja, na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie, powinna opublikować wykaz właściwych konwencji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* **i na europejskim portalu „e-Sprawiedliwość”**.

(33a) Niniejsze rozporządzenie nie powinno uchybiać stosowaniu Konwencji o zabezpieczeniach międzynarodowych na wyposażeniu ruchomym, przyjętej w 2001 r. w Kapsztadzie, oraz jej protokołów.

(33b) Aby zapobiec stosowaniu niniejszego rozporządzenia z mocą wsteczną, niniejsze rozporządzenie powinno mieć wyłącznie zastosowanie do przelewów wierzytelności, w przypadku których umowa przelewu wierzytelności została zawarta w dniu rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia lub po tym dniu.

¹⁹ Dyrektywa 2002/47/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych, Dz.U. L 168 z 27.6.2002, s. 43–50.

²⁰ Dyrektywa 2001/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych, Dz.U. L 125 z 5.5.2001, s. 15–23.

²¹ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 389/2013 z dnia 2 maja 2013 r. ustanawiające rejestr Unii zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, decyzjami nr 280/2004/WE i nr 406/2009/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylające rozporządzenia Komisji (UE) nr 920/2010 i nr 1193/2011, Dz.U. L 122 z 3.5.2013, s. 1–59.

- (34) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych ani zasad uznanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. W szczególności niniejsze rozporządzenie ma na celu promowanie stosowania art. 17 i 47 Karty dotyczących, odpowiednio, prawa własności oraz prawa do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu.
- (35) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki niniejszego rozporządzenia możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Pożądaną jednolitość norm kolizyjnych dotyczących skutków przelewu wiarytelności wobec osób trzecich można osiągnąć wyłącznie w drodze rozporządzenia, ponieważ jedynie rozporządzenie zapewnia spójną interpretację i stosowanie przepisów na szczeblu krajowym. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (36) Zgodnie z art. 3 oraz art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, [...] Irlandia [...] nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje.
- (37) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje.

ROZDZIAŁ I

ZAKRES STOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do skutków przelewu wierzytelności **i subrogacji umownej** wobec osób trzecich w sprawach cywilnych i handlowych powiązanych z prawem różnych państw.

Niniejszego rozporządzenia nie stosuje się w szczególności do spraw skarbowych, celnych i administracyjnych.

- 1a. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do skutków przeniesienia instrumentów finansowych wobec osób trzecich, w tym w drodze zabezpieczenia oraz ustanowienia zastawu lub innych praw do zabezpieczenia na takich instrumentach finansowych. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania, w szczególności, do skutków wobec osób trzecich przeniesienia zbywalnych papierów wartościowych, instrumentów rynku pieniężnego lub jednostek uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania, w tym w drodze zabezpieczenia oraz ustanowienia zastawu lub innych praw do zabezpieczenia na takich instrumentach finansowych.**
- 1ab. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do skutków przeniesienia kryptoaktywów wobec osób trzecich, bez względu na to, czy dane kryptoaktywa kwalifikują się jako instrumenty finansowe, w tym w drodze zabezpieczenia, ustanowienia zastawu lub innych praw do zabezpieczenia na takich kryptoaktywach.**

1aa. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do skutków wobec osób trzecich przeniesienia praw do zabezpieczenia na aktywach innych niż wierzytelności, w szczególności na majątku nieruchomym i majątku ruchomym podlegającym rejestracji w ustanowionym prawie rejestrze publicznym, w tym wszelkich wymogów dotyczących formy lub rejestracji do celów skuteczności przeniesienia praw do zabezpieczenia oraz skutków spełnienia lub niespełnienia takich wymogów do celów rozstrzygnięcia konfliktów pierwszeństwa względem zabezpieczonej wierzytelności.

2. Z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia wyłączone są **przelewy następujących wierzytelności:**

a) wierzytelności wynikających ze stosunków rodzinnych oraz stosunków uznawanych zgodnie z prawem dla nich właściwym za mające podobne skutki, w tym zobowiązań alimentacyjnych;

b) wierzytelności wynikających z małżeńskich ustrojów majątkowych, z ustrojów majątkowych w stosunkach uznawanych zgodnie z prawem dla nich właściwym za mające podobne skutki do małżeństwa oraz z prawa spadkowego, włącznie z testamentami;

c) wierzytelności z weksli, czeków, weksli własnych oraz innych zbywalnych papierów wartościowych w zakresie, w jakim **wierzytelności** [...] z tych innych zbywalnych papierów wartościowych wynikają z ich zbywalności;

d) wierzytelności [...] regulowanych prawem spółek i innych podmiotów posiadających osobowość prawną lub jej nieposiadających, takich jak **wierzytelności wynikające z** utworzenia, w drodze rejestracji lub w inny sposób, zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych, ustroju wewnętrznego lub likwidacji spółek i innych podmiotów posiadających osobowość prawną lub jej nieposiadających oraz osobistej odpowiedzialności wspólników i organów za zobowiązania takiej spółki lub podmiotu;

e) wierzytelności wynikających z tworzenia trustów oraz stosunków prawnych pomiędzy założycielami, powiernikami i beneficjentami;

f) wierzytelności wynikających z umów ubezpieczenia na życie zawartych w ramach operacji przeprowadzanych przez organizacje niebędące zakładami, o których mowa w art. 2 ust. 1 i 3 dyrektywy **Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE** w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II)¹, których przedmiotem jest zapewnienie pracownikom lub osobom pracującym na własny rachunek, należącym do zakładu lub grupy zakładów, lub do określonej grupy lub grup zawodowych, świadczeń w przypadku śmierci lub dożycia określonego wieku, przerwania lub ograniczenia działalności, choroby zawodowej lub wypadku przy pracy; [...]

g) wierzytelności inkorporowanych w certyfikacie lub przedstawionych w formie zapisu księgowego;

h) wierzytelności wynikających ze zbywalnych papierów wartościowych, instrumentów rynku pieniężnego lub jednostek uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia:

- a)** „zbywca” oznacza osobę, która przenosi na inną osobę swoje prawo do dochodzenia wierzytelności od dłużnika;
- b)** „nabywca” oznacza osobę, która uzyskuje od innej osoby prawo do dochodzenia wierzytelności od dłużnika;

¹ [...]

- c)** „przelew” oznacza dobrowolne przeniesienie prawa do dochodzenia wierzytelności od dłużnika; **obejmuje** [...] ono bezwarunkowe przeniesienie wierzytelności, subrogację umowną, przeniesienie wierzytelności w drodze zabezpieczenia oraz ustanowienia zastawu lub innych praw do zabezpieczenia na wierzytelności, **ale nie obejmuje przenoszenia umów określających zarówno prawa, jak i obowiązki ani nowacji umów określających takie prawa i obowiązki**;
- d)** „wierzytelność” oznacza prawo do dochodzenia każdej wierzytelności, o charakterze pieniężnym lub niepieniężnym, wynikającej z zobowiązania umownego lub pozaumownego;
- e)** „skutki wobec osób trzecich” oznaczają [...] prawo **osoby** [...] do wykonywania tytułu prawnego do przenoszonej [...] **wierzytelności względem osób trzecich, w tym** [...] nabywców lub uprawnionych do tej samej [...] wierzytelności, wierzycieli zbywcy i innych osób trzecich, **bez uszczerbku dla praw i obowiązków dłużnika na mocy prawa właściwego zgodnie z art. 14 ust. 2 rozporządzenia Rzym I**;
- f)** „miejsce zwykłego pobytu” w odniesieniu do spółek i innych podmiotów, posiadających osobowość prawną lub jej nieposiadających, oznacza miejsce siedziby ich głównego organu zarządzającego, natomiast w odniesieniu do osoby fizycznej działającej w ramach prowadzonej przez nią działalności gospodarczej oznacza miejsce głównego przedsiębiorstwa;

- g) [...] ² [...] ³ [...] **„sekurytyzacja” oznacza transakcję lub program zdefiniowane w art. 2 pkt 1 rozporządzenia (UE) 2017/2402 (rozporządzenie w sprawie sekurytyzacji);**
- ga) **„obligacje zabezpieczone” oznaczają zobowiązanie dłużne zdefiniowane w art. 3 pkt 1 dyrektywy (UE) 2019/2162 (dyrektywa w sprawie obligacji zabezpieczonych);**
- h) **„gotówka” oznacza pieniądze [...] zgodnie z definicją w art. 2 ust. 1 lit. d) dyrektywy 2002/47/WE (dyrektywa w sprawie zabezpieczeń finansowych) (FCD);**
- ha) **„pieniądz elektroniczny” oznacza pieniądz elektroniczny zdefiniowany w art. 2 pkt 2 dyrektywy 2009/110/WE (druga dyrektywa w sprawie pieniądza elektronicznego) (EMD2);**
- hc) **„kryptoaktywa” oznaczają kryptoaktywa zdefiniowane w art. [3 ust. 1 pkt 2] rozporządzenia [XXX] w sprawie rynków kryptoaktywów (MiCA);**
- i) **„instrument finansowy” oznacza instrumenty określone w sekcji C załącznika I do dyrektywy 2014/65/UE⁴ (dyrektywa w sprawie rynków instrumentów finansowych) (MiFID);**

2 [...]
3 [...]
4 [...]

- ia) „zbywalne papiery wartościowe” oznaczają instrumenty określone w art. 4 ust. 1 pkt 44 dyrektywy 2014/65/UE (dyrektywa w sprawie rynków instrumentów finansowych) (MiFID);**
- i) „umowa finansowa” oznacza instrumenty określone w art. 2 ust. 1 pkt 100 dyrektywy 2014/59/UE (dyrektywa w sprawie naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków) (BRRD);**
- ja) „uzgodnienie dotyczące zabezpieczeń” oznacza uzgodnienie dotyczące zabezpieczeń finansowych w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2002/47/WE (FCD) oraz zabezpieczenie w rozumieniu art. 2 lit. m) dyrektywy 98/26/WE (dyrektywa o ostateczności rozrachunku) (SFD);**
- k) „uzgodnienie dotyczące kompensowania sald” oznacza uzgodnienie zdefiniowane w art. 2 ust. 1 pkt 47 rozporządzenia (UE) 2021/23 w sprawie ram na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do kontrahentów centralnych (CCP RRR);**
- l) „kasowa transakcja walutowa” oznacza kontrakt zdefiniowany w art. 10 ust. 2 lit. a) rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/565.**

ROZDZIAŁ II

PRZEPISY JEDNOLITE

Artykuł 3

Powszechne stosowanie

Prawo wskazane na podstawie niniejszego rozporządzenia stosuje się niezależnie od tego, czy jest ono prawem państwa członkowskiego.

Artykuł 4

Prawo właściwe

1. O ile niniejszy artykuł nie stanowi inaczej, skutki przelewu wierzytelności wobec osób trzecich podlegają prawu państwa, w którym zbywca ma swoje miejsce zwykłego pobytu w **chwili zawarcia umowy przelewu** [...].

Jeżeli zbywca zmienił swoje miejsce zwykłego pobytu w okresie pomiędzy dokonaniem dwóch przelewów tej samej wierzytelności na różnych nabywców, kwestia pierwszeństwa prawa jednego nabywcy przed prawem innego nabywcy podlega prawu właściwemu ze względu na miejsce zwykłego pobytu zbywcy w chwili dokonania tego przelewu, który jako pierwszy stał się skuteczny w odniesieniu do osób trzecich zgodnie z prawem wskazanym jako właściwe na mocy akapitu pierwszego.

2. Prawu właściwemu dla przenoszonej wierzytelności podlegają skutki wobec osób trzecich następujących przelewów:
 - a) [...] **wierzytelności gotówkowych i wierzytelności dotyczących pieniądza elektronicznego;**
 - b) wierzytelności **wynikających** z:
 - (i) **instrumentów finansowych;** [...]
 - (ii) **umów finansowych, powiązanych uzgodnień dotyczących zabezpieczeń i powiązanych uzgodnień dotyczących kompensowania sald; oraz**
 - (iii) **kasowych transakcji walutowych;**
 - ba) **wierzytelności wynikających z kryptoaktywów, które nie kwalifikują się jako instrumenty finansowe lub pieniądz elektroniczny;**
 - c) **wierzytelności wynikających z transakcji na rynkach finansowych lub udziału w infrastrukturach rynków finansowych;**

d) wierzytelności wynikających z umów, na podstawie których kredyt udzielany jest w formie pożyczki.

3. **W przypadku sekurytyzacji i emisji obligacji zabezpieczonych** [...] zbywca i nabywca mogą wskazać **jako prawo właściwe** prawo [...] **miejsca zwykłego pobytu zbywcy** [...] lub prawo właściwe dla **przenoszonej wierzytelności.** [...]

Wyboru prawa właściwego dokonuje się wyraźnie **na piśmie** w umowie przelewu **albo** w odrębnej umowie **zawartej w momencie zawarcia umowy przelewu.** **Każde przekazanie informacji za pomocą środków elektronicznych umożliwiające trwały zapis takiej umowy uznaje się za równoważne formie pisemnej.** **Istnienie i** ważność materialną [...] **umowy lub jednego z jej postanowień** [...] **ocenia się** według [...] prawa, **któremu** **podlegałyby skutki przelewu wierzytelności wobec osób trzecich zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, gdyby umowa lub jej postanowienie były ważne.** **Jeżeli prawo to nakłada dodatkowe wymogi formalne, wymogi te mają zastosowanie.**

4. Konflikt pierwszeństwa między nabywcami tej samej wierzytelności w przypadku, gdy skutki jednego z przelewów wobec osób trzecich podlegają prawu państwa, w którym zbywca ma swoje miejsce zwykłego pobytu, a skutki innych przelewów wobec osób trzecich podlegają prawu właściwemu dla przenoszonej wierzytelności, podlega prawu właściwemu dla skutków wobec osób trzecich tego przelewu wierzytelności, który jako pierwszy stał się skuteczny w odniesieniu do osób trzecich zgodnie z prawem właściwym dla tego przelewu.

Artykuł 5

Zakres stosowania prawa właściwego

Prawu właściwemu dla skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich zgodnie z niniejszym rozporządzeniem podlegają w szczególności:

- a) wymogi zapewnienia skuteczności przelewu w odniesieniu do osób trzecich, **bez uszczerbku dla praw i obowiązków** [...] dłużnika **na mocy prawa właściwego zgodnie z art. 14 ust. 2 rozporządzenia Rzym I** [...];
- b) kwestia pierwszeństwa praw nabywcy przed prawami innego nabywcy tej samej wierzytelności;
- c) kwestia pierwszeństwa praw nabywcy przed prawami wierzycieli zwykcy;
- d) kwestia pierwszeństwa praw nabywcy przed prawami uprawnionego [...] do tej samej wierzytelności w **wyniku przeniesienia umowy, z której wynika dana wierzytelność** [...].

[...]

Artykuł 6

Przepisy wymuszające swoje zastosowanie

1. Niniejsze rozporządzenie nie narusza stosowania przepisów wymuszających swoje zastosowanie państwa sądu orzekającego.
2. Przepisy wymuszające swoje zastosowanie to przepisy, których przestrzeganie uważane jest przez państwo za tak istotny element ochrony jego interesów publicznych, takich jak organizacja polityczna, społeczna lub gospodarcza, że znajdują one zastosowanie do wszelkich sytuacji objętych ich zakresem, bez względu na to, jakie prawo jest właściwe dla skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich na mocy niniejszego rozporządzenia.

ROZDZIAŁ III

INNE PRZEPISY

Artykuł 7

Porządek publiczny (*ordre public*)

Stosowanie przepisów prawa któregoś państwa wskazanego jako właściwe na podstawie niniejszego rozporządzenia może zostać wyłączone jedynie wówczas, gdy takie stosowanie jest w sposób oczywisty niezgodne z porządkiem publicznym państwa sądu orzekającego.

Artykuł 8

Wyłączenie odesłania

Stosowanie prawa któregoś państwa wskazanego jako właściwe na podstawie niniejszego rozporządzenia oznacza stosowanie przepisów prawa obowiązującego w tym państwie innych niż przepisy prawa prywatnego międzynarodowego.

Artykuł 9

Państwa posiadające niejednolity system prawny

1. W przypadku gdy **prawo wskazane jako właściwe na podstawie niniejszego rozporządzenia jest prawem** państwa, **które** składa się z kilku jednostek terytorialnych, z których każda posiada własne normy prawne dotyczące skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich w **sprawach cywilnych i handlowych, wewnętrzne normy kolizyjne tego państwa określają odpowiednią** [...] jednostkę terytorialną, **której prawo ma być właściwe.**
2. **W sytuacji braku takich wewnętrznych norm kolizyjnych,** do celów określenia prawa właściwego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem **wszelkie odniesienia do prawa tego państwa rozumiane są jako odniesienia do prawa obowiązującego w odpowiedniej jednostce terytorialnej** [...].

3[...]. Państwo członkowskie składające się z kilku jednostek terytorialnych posiadających własne normy prawne dotyczące skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich nie ma obowiązku stosowania niniejszego rozporządzenia w przypadku kolizji norm wyłącznie takich jednostek.

Artykuł 10

Stosunek do innych przepisów prawa Unii

1. Niniejsze rozporządzenie nie uchybia stosowaniu przepisów prawa Unii, które w odniesieniu do kwestii szczególnych ustanawiają normy kolizyjne odnoszące się do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich.
2. **Niniejsze rozporządzenie nie uchybia w szczególności stosowaniu norm kolizyjnych ustanowionych w dyrektywie 2002/47/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych, dyrektywie 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych oraz dyrektywie 2001/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych, w odniesieniu do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich.**

Artykuł 11

Stosunek do istniejących konwencji międzynarodowych

1. Niniejsze rozporządzenie nie uchybia stosowaniu konwencji międzynarodowych, których stronami – w chwili przyjęcia niniejszego rozporządzenia – jest jedno lub więcej państw członkowskich, a które ustanawiają normy kolizyjne odnoszące się do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich.
2. W stosunkach pomiędzy państwami członkowskimi niniejsze rozporządzenie ma jednak pierwszeństwo przed konwencjami zawartymi wyłącznie pomiędzy dwoma lub więcej państwami członkowskimi, w zakresie, w jakim konwencje te dotyczą kwestii uregulowanych niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 12

Wykaz konwencji

1. Do dnia [**sześć miesięcy przed datą rozpoczęcia stosowania**] r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję o konwencjach, o których mowa w art. 11 ust. 1. Po tej dacie państwa członkowskie powiadamiają Komisję o wszelkich przypadkach wypowiedzenia takich konwencji.
2. W terminie sześciu miesięcy od otrzymania powiadomień, o których mowa w ust. 1, Komisja publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* i **na europejskim portalu „e-Sprawiedliwość”**:
 - a) wykaz konwencji, o których mowa w ust. 1;
 - b) wykaz przypadków wypowiedzenia, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 13

Klauzula przeglądowa

Do dnia [*pięć lat od daty rozpoczęcia stosowania*] Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie ze stosowania niniejszego rozporządzenia. W razie potrzeby do sprawozdania dołączone zostają wnioski dotyczące zmiany niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 14

Stosowanie w czasie

[...] Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do przelewów wierzytelności, **w przypadku gdy umowa przelewu została** zawarta w dniu [*data rozpoczęcia stosowania*] lub po tej dacie.

[...]

Artykuł 15

Wejście w życie i data rozpoczęcia stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia [*pierwszy dzień miesiąca następującego po okresie 24 [...] miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia*].

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w [...],

[...]

[...]
